

r.pr. Mateusz Palian

Pełnomocnik Syndyka masy upadłości
Twojej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-
Kredytowej w upadłości
z siedzibą w Kędzierzynie-Koźlu

Kancelaria Prawa Restrukturyzacyjnego
i Upadłościowego Tatarskiego i Wspólnicy
ul. Filipa Eisenberga 11/1
31-523 Kraków

PISMO

**w odpowiedzi na pismo pełnomocnika Syndyka Twojej SKOK
z dnia 30 grudnia 2020 roku**

W odpowiedzi na pismo z dnia 30 grudnia 2020 roku, działając w imieniu Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej, podtrzymujemy wniosek o zaprzestanie przez syndyka Twojej SKOK dochodzenia roszczeń z tytułu dopłaty do udziałów członkowskich, gdyż roszczenia te są oczywiście bezzasadne.

Przytoczone w w/w piśmie pełnomocnika Syndyka przykłady orzecznictwa, mające wykazać słuszność dochodzonych przez niego roszczeń nijak nie odnoszą się do sytuacji, w której znaleźli się członkowie Twojej SKOK, od których Syndyk dochodzi nienależnych roszczeń.

Syndyk, zdając sobie sprawę z faktu przedawnienia dochodzonych przez siebie roszczeń usiłuje wykazać iż roszczenia spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej w stosunku do jej członków nie wynikają ze zobowiązań o charakterze konsumenckim i, jako takie, podlegają pod standardowy reżim przedawnienia.

Na poparcie swoich tez Syndyk przytoczył liczne orzecznictwo, nie uwzględniając jednakże odmienności sytuacji prawnej i faktycznej przedstawionej we wskazanych wyrokach.

W przytoczonym przez Syndyka wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2011 roku (sygn. akt II CNP 52/10) skład orzekający wskazał faktycznie, iż w ramach stosunków z członkami działalność spółdzielni jest prowadzona na ich rzecz i nie ma charakteru gospodarczego, bowiem członkowie są beneficjentami, a nie uczestnikami tej działalności, natomiast prowadzona „na zewnątrz” na rzecz innych przedsiębiorców lub polegająca na administrowaniu cudzymi zasobami ma charakter gospodarczy.

Jednakże wspomniane orzeczenie nie może zostać zastosowane analogicznie do sytuacji członków Twojej SKOK, gdyż, po pierwsze, odnosi się do spółdzielni mieszkaniowej, mającej zupełnie odmienny charakter, cel oraz skład niż spółdzielcza kasa. Po drugie, orzeczenie dotyczy prostego w swej konstrukcji, roszczenia o zapłatę za usługi budowlane, nie zaś roszczenia ze stosunku korporacyjnego, jakim jest kwestia pokrycia zadeklarowanych udziałów.

Syndyk posiłkuje się również uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2009 roku (sygn. akt III CZP 61/09), która owszem dotyczy pokrywania udziałów, jednakże w spółce kapitałowej.

Wyszukiwanie przez Syndyka wątpliwych analogii w orzeczeniach sądowych wydaje się czynnością jałową, gdyż w wyroku Sądu Najwyższego, opublikowanym w dniu 12 grudnia 2019 roku (sygn. akt III CZP 42/19), skład orzekający wskazuje wprost, iż ewolucja rozwiązań ustawowych dotyczących kas silniej lokuje je w kategoriach podmiotów prowadzących zwykłą komercyjną działalność depozytowo-kredytową oraz dodatkowe usługi finansowe, a praktyka działania kas dowodzi, że następuje w nich proces formalizacji więzi członkowskiej, systematycznego upodabniania się do banków i pozbywania cech charakterystycznych dla unii kredytowej (por.m.in. wyroki Trybunału Konstytucyjnego z dnia 31 lipca 2015 r., K 41/12,OTK - A 2015, Nr 7, poz. 102 oraz z dnia 18 lutego 2014 r., U 2/12,OTK - A 2014, Nr 2, poz. 12). Ponadto, członkami kas w zdecydowanej większości są jednocześnie konsumenci jej usług (art. 22¹ k.c.), którzy podlegają wzmożonej ochronie prawnej z punktu widzenia systemu prawa, co przemawia za zwiększeniem, a nie osłabieniem ich ochrony (por.m.in. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2017 r., III CZP 69/16, OSNC 2017, Nr 11, poz. 121).

Na marginesie warto wspomnieć, że zjawisko osłabienia więzi zachodzi przede wszystkim w odniesieniu do kas w upadłości, które nie prowadzą już działalności na rzecz swoich członków. Kasy funkcjonujące w normalnych warunkach i prowadzące bieżącą działalność dbają aktywnie o podtrzymanie więzi członkowskiej.

Wyrok powyższy, wydany *notabene* również w sprawie wynikłej na tle sporu syndyka masy upadłościowej SKOK z jej członkiem, wyraźnie podkreśla konsumencki charakter zobowiązań członków kasy, przyznając im szczególną, należną konsumentom ochronę, której jednym z ustawowych aspektów jest skrócony termin biegu przedawnienia roszczeń.

Ponadto kasy prowadzą działalność depozytowo-kredytową i ich działalność wprost została podporządkowana, w przepisach ustawy o kredycie konsumenckim, regułom właściwym dla relacji przedsiębiorca (kredytodawca) – konsument.

W dalszej części swojego pisma Syndyk stoi na stanowisku, iż – skoro nie upłynął termin przedawnienia – to dopuszczalne jest dochodzenie od członków (w tym i byłych członków) spółdzielni zapłaty zadeklarowanych udziałów. Na poparcie swojej tezy przytacza on wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 1998 roku (sygn. akt III CZP 18/98).

W sentencji powyższego orzeczenia Sąd zważył, iż artykuł 135 w związku z art. 28 i 19 § 2 Prawa spółdzielczego uzasadnia żądanie uiszczenia przez byłego członka spółdzielni nie wpłaconej części zadeklarowanych udziałów, jeżeli powstały straty, a postępowanie upadłościowe wszczęto w ciągu roku - od ustania członkostwa.

Również ten wyrok nie znajduje analogii do obecnej sytuacji członków Twojej SKOK, zarówno obecnych, jak i byłych; przede wszystkim ze względu na to, iż w stanie faktycznym rozstrzygniętej w/w wyrokiem sprawy nie było mowy o podniesieniu wysokości udziału w trakcie trwania członkostwa w spółdzielni (lub w trakcie roku od wystąpienia z teje), a chodziło o sytuacje, w których członek zadeklarował udziały, a następnie ich nie wpłacił.

W cytowanym wyroku chodzi wyłącznie o sytuację w której statut spółdzielni dawał członkowi długi czas na wpłacenie zadeklarowanych udziałów lub też członek nie wpłacał ich mimo upływu statutowego terminu, to obowiązany jest on dokonać wpłaty niezwłocznie po ogłoszeniu upadłości. Przepisy art. 135 w związku z art. 28 i 19 § 2 Prawa spółdzielczego dotyczą wyłącznie zadeklarowanych przez członka udziałów, w wysokości znanej mu w dacie składania stosownej deklaracji, nie dotyczą zaś podwyższenia wysokości udziału w trakcie trwania członkostwa.

Członek wstępując do spółdzielni zobowiązany jest zadeklarować ilość udziałów po określonej w statucie na dany moment wysokości, co tworzy po stronie nowego członka zobowiązanie.

Powyższy stosunek zobowiązaniowy posiada konkretnie określone wartości, wskazując że członek wstępujący w grono spółdzielców zobowiązuje się nabyć x udziałów o wartości a (np. 1 udział o wartości 1 zł), nie ulega on modyfikacji w wyniku zdarzeń przyszłych niepewnych, jakim jest np. zmiana statutu.

Mając na uwadze powyższe należy z całą stanowczością ponownie podkreślić, że roszczenia Syndyka, polegające na dochodzeniu od członków Twojej SKOK dopłaty do udziałów członkowskich nie mają umocowania w obowiązujących przepisach prawa. Wykładnia przepisów, którą stara się forsować Syndyk, nie znajduje podstaw zarówno w doktrynie jak i w orzecznictwie i jest jedynie próbą uzyskania - w sposób sprzeczny z zasadami słuszności oraz ochrony słabszych uczestników rynku - od członków kasy środków na zaspokojenie masy upadłości Twojej SKOK.